

Amsterdamse huizen

Nergens is zo'n grote verscheidenheid aan huizen als in een stad. Zo ook in Amsterdam: je hebt er gewone etagewoningen, prachtige grachtenpanden, flats, tuinhuisjes, stadsvilla's, ééngesinswoningen, woonboten en zelfs nog een enkele boerderij, die vroeger buiten de stad lag, maar door de groei van de stad opgeslokt is.

Ook wonen er in Amsterdam mensen in voormalige **pakhuizen**, meestal verbouwd tot chique appartementen. De pakhuizen werden een paar honderd jaar geleden gebouwd in opdracht van rijke kooplieden die daar hun handelswaar zoals koffie, tabak, zijde en kruiden op lieten slaan, ze konden immers niet alles in één keer verkopen. Omdat er nog geen vliegtuigen, vrachtauto's of treinen waren, werd de meeste handelswaar over het water vervoerd, de pakhuizen vind je dus vooral aan de grachten. Ze zijn een beetje scheef gebouwd, zodat ze eigenlijk een beetje over het water heen buigen. Dit had als doel dat met hijsen de handelswaar niet tegen de gevel en ramen aan kon komen. De oude pakhuizen verloren uiteindelijk hun functie omdat moderne vrachtschepen te groot zijn voor de binnenstad en uitgeladen worden in de nieuwe havens aan het IJ. Gelukkig werden de oude pakhuizen niet allemaal gesloopt, maar kregen een andere functie, waardoor je langs de grachten nog een stuk van de oude handelsgeschiedenis van Amsterdam kunt terugvinden.

De eigenaren van de grachtenhuizen moesten belasting betalen voor de ruimte die hun huis innam aan de gracht. Hoe breder het huis, hoe meer belasting ze moesten betalen. Ze bouwden daarom hun huizen uit naar achter als ze groter wilden wonen. Zo'n uitbouw naar achteren toe werd 'het achterhuis' genoemd.

OPDRACHT 1

Behalve achterhuizen heb je hier en daar in de binnenstad ook de zogenaamde **pothuizen**, waar dienden deze voor?

Een pothuis.

OPDRACHT 2

De gevels van de grachtenhuizen in Amsterdam zijn wereldberoemd.

Zoek op welke verschillende gevels er zijn en maak er een tekening van. Schrijf erbij hoe ze heten en in welke tijd de huizen met deze gevels gebouwd zijn.

WEEKOPDRACHT

Door de eeuwen heen zijn er in Amsterdam woonhuizen in verschillende bouwstijlen gebouwd. Een voorbeeld is de 'Amsterdamse School' stijl uit het begin van de 20e eeuw (zie opdracht 2 bij hoofdstuk 4), maar ook voor en na die tijd hebben architecten bijzondere huizen en gebouwen ontworpen. Welk gebouw of huis of welke wijk in de stad wil je gaan bezichtigen? Waarom wil je er naartoe? Vertel iets er over, zoals: uit welke tijd is het, met welk doel is het gebouwd en waar staat het.

EXTRA OPDRACHT

Hiernaast vind je een foto van smalste huis van Amsterdam aan de Oude Hoogstraat nummer 22. Dit huis is 2 meter en 2 centimeter breed en 6 meter diep, het heeft 4 verdiepingen. Reken op grond van de foto uit hoe hoog dit huis is. Maak een ruimtelijke tekening van de verdiepingen van dit huis en teken per verdieping hoe je het huis in zou willen richten als het jouw eigen huis was. Houd hierbij goed rekening met de opgegeven maten en met de reële afmetingen van bijvoorbeeld een bed, een bank, een tafel etc.

(Foto Gemeentearchief Amsterdam)

EXTRA OPDRACHT

Bouw van lego een eigen bedacht woonhuis. Maak een bouwtekening van het resultaat en maak daarna een instructieboekje, zodat je gebouw precies nagebouwd kan worden. Of dit gelukt is kan je controleren door een klasgenoot je huis na te laten bouwen.